

Raadsvoorstel

Raadsvergadering

16 december 2019

Commissie Samenleving

3 december 2019

Afdeling en opsteller

SMV/H.J. Regterschot/0578699494/j.regterschot@heerde.nl

Portefeuille

J.A. Koops-Scheele

Programma

Samenleving

Opnemen in Bestuursagenda

nee

Agendapunt

11.

Onderwerp

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

De raad besluit om:

1. Voor de projectbegeleiding van het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs een bedrag van € 21.175,- (incl. BTW) beschikbaar te stellen en
2. Dit bedrag te dekken uit de Reserve gebouwen.

Inleiding

Zoals bekend is de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud van scholen voor het primair en voortgezet onderwijs overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. Voor het voortgezet onderwijs geldt dit al een hele tijd (rond 2006) en voor het primair onderwijs is dit gebeurd vanaf 1 januari 2015.

Hierdoor is er onduidelijkheid ontstaan over de verdeling van de verantwoordelijkheid van gemeenten en schoolbesturen in relatie tot renovatie/versus (vervangende) nieuwbouw. Daarom hebben de VNG, de PO-Raad en de VO-Raad de handen ineen geslagen om een gezamenlijk plan te presenteren. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen.

Kort gezegd wordt het volgende geadviseerd.

In het kader van de onderwijshuisvesting werken schoolbesturen en gemeenten in de toekomst met de volgende instrumenten en afspraken:

- een Meerjaren Onderhoudsplan (=MJOP): dit is verantwoordelijkheid van de schoolbesturen;
- een Integraal Huisvestingsplan (=IHP): dit is een verantwoordelijkheid van de gemeente;
- renovatie, die de levensduur verlengt (min. 25 jaar) wordt net als nieuwbouw een verantwoordelijkheid van de gemeente en
- schoolbesturen mogen ook zelf investeren in het gebouw. Tot nu toe mag dit niet.

Door samenvoeging van deze instrumenten/afspraken ontstaat dan een beeld welke gebouwen wanneer moeten worden vervangen of gerenoveerd en ontstaat er duidelijkheid voor de in de toekomst benodigde onderwijshuisvesting binnen een gemeente. Dan kunnen gemeenten en schoolbesturen hier financieel rekening mee houden qua het aanleggen van voorzieningen hiervoor in hun (meerjaren)begrotingen.

Daarvoor dient het IHP te worden opgesteld.

De bedoeling is dat zowel het IHP als renovatie wordt opgenomen in de wet- en regelgeving. Dat betekent dat renovatie en ook het opstellen van het IHP dan onder verantwoordelijkheid en voor rekening van de gemeente komt.

Bij renovatie wordt dan met name gedacht aan levensduurverlengende maatregelen van tenminste 25 jaar van een gebouw. Het gebouw voldoet dan weer aan de eisen van het Bouwbesluit en de gestelde kwaliteitskaders die gelden voor het primair onderwijs en voortgezet onderwijs op gebied van functionaliteit, uitstraling en flexibiliteit.

Eigenlijk wordt de keus dan. Wat gaan we doen: rooveren of vervangende nieuwbouw plegen. Hierbij zal dan ook moeten worden gekeken naar de investering, die hierbij hoort in relatie tot de afschrijvingstermijn. Voor renovatie (levensduurverlengende maatregelen) is dit 25 jaar en voor vervangende nieuwbouw 60 jaar. Er zal in deze situatie ook worden gekeken naar de financiële inbreng van de schoolbesturen.

De verwachting is dat het advies van de VNG, de PO-Raad en de VO-Raad op korte termijn concreet door de minister van Onderwijs zal worden overgenomen en omgezet gaat worden in wetgeving. Veel gemeenten in Nederland zijn al op deze ontwikkelingen vooruit gelopen en hebben inmiddels een IHP opgesteld.

Verder wordt aangeraden ontwikkelingen rond verduurzamen van scholen in het kader van de zgn. BENG maatregelen (=Bijna energie neutraal) die in 2020 gestalte moeten krijgen, het Klimaat-akkoord en de Frisse Scholen mee te nemen in zo'n IHP.

Met andere woorden: "met dit IHP stellen schoolbesturen en gemeente zich tot doel toekomstbestendige onderwijshuisvesting te realiseren. Toekomstbestendige onderwijshuisvesting past bij het huidige en toekomstige aantal leerlingen, past bij de onderwijsinhoudelijke ambities en binnen de beschikbare financiële middelen. Dit IHP stelt kaders vast waarbinnen verdere inhoudelijke planvorming nadrukkelijk de ruimte krijgt. Sommige verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden zijn wettelijk vastgelegd, anderen worden in dit IHP gezamenlijk vormgegeven".

Beoogd effect

Door beschikbaarstelling van het gevraagde bedrag van € 21.175,- het proces rond de totstandkoming van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs zo snel mogelijk op te starten.

Bevoegdheid / Juridisch kader

n.v.t.

Eerdere besluitvorming en kaders

n.v.t.

Argumenten

In het OOGO-overleg is al meerdere malen gesproken over het bovenstaande.

Dit is een overleg met de schoolbesturen, die in de gemeente aanwezig zijn. In dit overleg is uitgebreid gesproken over de landelijke ontwikkelingen en hoe hiermee om te gaan als gemeente en schoolbesturen.

Vanuit het gedeelde belang van goede onderwijshuisvesting wil de gemeente Heerde samen met de schoolbesturen blijven investeren in kwalitatieve en functionele scholen, die de diverse onderwijskundige en maatschappelijke vraagstukken aankunnen. De opgaven zijn echter groot. Er zijn in Heerde veel schoolgebouwen met een hoge gemiddelde leeftijd. Dit doet een groot beroep op de schoolbesturen wat betreft het in stand houden. Er vinden ook de nodige verschuivingen in

leerlingenstromen plaats waardoor op sommige plaatsen sprake is van leegstand en op andere plaatsen er een ruimtebehoefte is.

Dit vraagt de komende periode verantwoorde keuzes. Op de eerste plaats natuurlijk verantwoorde keuzes om ervoor te zorgen dat onze kinderen en jongeren, het onderwijs kunnen volgen dat past bij hun mogelijkheden en ambities en dat we ervoor zorgen dat er een goede onderwijsomgeving voor hen is. Dit vraagt ook keuzes met betrekking tot het kwaliteitsniveau dat we met elkaar willen in onze schoolgebouwen.

En wanneer die keuzes zijn gemaakt we ook afspreken hoe we het kwaliteitsniveau met elkaar financieren. Immers, de opgaven in onderwijshuisvesting vragen ook verantwoorde keuzes met betrekking tot de inzet van de beperkte middelen. Op welke plaats kiezen we voor renovatie of levensduurverlenging en waar gaan we vernieuwen? En waar kunnen we de bestaande schoolgebouwen beter inzetten? Met het oog op de groeiambitie en de hieruit voortkomende investeringsagenda voor de onderwijshuisvesting zullen hierin ook scherpe keuzes moeten worden gemaakt. Uitgangspunt hierin blijft dat we met elkaar streven naar goed onderwijs en goede schoolgebouwen in Heerde.

Geadviseerd wordt dan ook om, vooruitlopend op de komende wettelijke verplichting hiertoe, in gezamenlijkheid als gemeente en schoolbesturen te komen tot een IHP voor onze gemeente. Zoals hiervoor al aangegeven wordt het opstellen van een IHP een wettelijke verplichting voor de gemeenten en het opstellen van een MJOP een verplichting voor de schoolbesturen. Daarnaast zijn de volgende conclusies in het OOGO-overleg vastgesteld:

- Op dit moment worden er geen aanvragen door de schoolbesturen ingediend, terwijl dat wettelijk gezien wel zou kunnen. Kanttekening hierbij is dat meerdere gebouwen de levensduur van >40 jaar ruim zijn gepasseerd en dat niets doen geen optie meer is.
- Daarom nu in gezamenlijkheid komen tot het opstellen van een IHP binnen de gemeente Heerde en het traject hiervoor zo spoedig mogelijk opstarten.
- In het IHP zal ook worden gekeken naar de verantwoordelijkheidsverdeling (financieel) tussen gemeente en schoolbesturen.

Kortom, in zo'n IHP zal dan in ieder geval aandacht moeten worden gegeven aan de onderwijsvisies van de schoolbesturen en de leerlingprognoses van de scholen. Dit in relatie tot de toekomstige onderwijshuisvesting, duurzaamheid in de volle breedte, Frisse Scholen, multifunctioneel gebruik. Maar ook zal hierin goed onderbouwd moeten worden aangegeven in voorkomende gevallen wat het beste is: renovatie of vervangende nieuwbouw.

Hiermee wordt voorkomen dat er ad-hoc door schoolbesturen aanvragen worden ingediend. Er zal onderling moeten worden afgesproken welke scholen, wanneer aan de beurt zijn voor een onderwijsinvestering. M.a.w. een lange-termijnplanning.

Dit geeft dan ook weer een goed overzicht voor ons als gemeente wat we wanneer moeten investeren. Maar ook voor de besturen wat hun financiële bijdrage hierin zal zijn. Dus een goed financieel meerjarig beeld voor de toekomst voor wat betreft de onderwijshuisvestingsuitgaven.

Offertes opgevraagd

Gelet op de complexiteit van de materie en omdat het een gezamenlijk door alle partijen gedragen IHP zal moeten worden is in overleg met de schoolbesturen afgesteld dat er een onafhankelijke procesbegeleider zal moeten komen. Daarom zijn er offertes opgevraagd bij bureaus die veel ervaring hebben op dit terrein. Deze offertes zijn beoordeeld in een OOGO-overleg van 1 oktober jl. De kosten van genoemd proces komen uit op € 21.175,- (incl. BTW).

De bedoeling is dat het nieuwe IHP er ligt voor 1 juni 2020, zodat de eventuele financiële gevolgen kunnen worden meegenomen in de perspectiefnota voor de komende jaren.

Kanttelingen

n.v.t.

Geld

Zoals hiervoor al aangegeven wordt de gemeente wettelijk verantwoordelijk voor het opstellen van een IHP. Dus ook financieel verantwoordelijk. De schoolbesturen dienen een meerjarenonderhouds-planning op te stellen voor hun eigen rekening.

Voorgesteld wordt een bedrag van € 21.175,- beschikbaar te stellen en dit bedrag te dekken uit de reserve gebouwen. Het gaat immers om huisvesting van de scholen in de toekomst.

De stand van de reserve is na deze onttrekking € 273.033,-.

Overzicht:

Stand 1-1-2019	€ 1.796.208,-
Minus:	
Achterstallig onderhoud sportaccommodaties	€ 301.000,-
Renovatie raadhuis	€ 500.000,-
Achterstallig onderhoud gebouwen	€ 642.000,-
Achterstallig onderhoud vv Wapenveld	€ 59.000,-
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	<u>€ 21.175,-</u>
	€ 1.523.175,-
	€ 273.033,-

Communicatie

Over het opstellen van een IHP is diverse malen overleg geweest met de schoolbesturen binnen onze gemeente.

Inclusiviteit

Er zal ook worden gekeken naar de eventuele gevolgen mb.t. passend onderwijs.

Cittaslow

Er zal worden gekeken naar duurzaamheidsmaatregelen en ook naar de gezondheid en het welzijn van de kinderen in het kader van de zgn. Frisse Scholen.

Inkoop en SROI

n.v.t.

Uitvoering

Streven is het IHP voor 1 juni 2020 gereed te hebben.

Advies commissie(s)

Dit wordt ingevuld nadat het advies is behandeld in de commissievergadering.

Heerde, 12 november 2019.

Het college van Heerde
mr. J.A. Koops-Scheele
B. van Zutem

, burgemeester
, gemeentesecretaris

Bijlagen:

1. Raadsbesluit Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Ter inzage:

geen